

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Експлуатація транспортних засобів високої прохідності (ТЗВП)

Шифр та назва спеціальності
133 – Галузеве машинобудування

Інститут
ННІ механічної інженерії і транспорту

Освітня програма
Галузеве машинобудування

Кафедра
Інформаційних технологій і систем колісних та гусеничних машин ім. О.О. Морозова (153)

Рівень освіти
Бакалавр

Тип дисципліни
Спеціальна (фахова), Вибіркова

Семестр
8

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Веретенніков Євгеній Олександрович

yevhenii.veretennikov@khpi.edu.ua

К.Т.Н., доцент, доцент кафедри інформаційних технологій і систем колісних та гусеничних машин ім. О.О. Морозова НТУ «ХПІ». Досвід роботи – 8 років. Автор понад 20 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Конструкції ТЗВП», «Конструкції ТЗ», «Теорія ТЗ», «Технічна експлуатація, обслуговування та основи ремонту ТЗВП», «Електрообладнання ТЗВП» та «Системи ТЗВП».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Карпов Вадим Олегович

vadym.karpov@mit.khpi.edu.ua

Асистент кафедри інформаційних технологій і систем колісних та гусеничних машин ім. О.О. Морозова НТУ «ХПІ». Досвід роботи – 3 роки. Автор понад 7 наукових та навчально-методичних праць. Викладач практичних та лабораторних робіт з дисциплін: «Конструкції ТЗВП», «Конструкції ТЗ», «Теорія ТЗ», «Технічна експлуатація, обслуговування та основи ремонту ТЗВП», «Електрообладнання ТЗВП» та «Системи ТЗВП».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна спрямована на ознайомлення студентів з правилами експлуатації ТЗВП, принципами та правилами обслуговування, способами виявлення та усунення несправностей різних систем ТЗВП.

Мета та цілі дисципліни

Надання студентам знань з основ експлуатації, правил обслуговування та способами дефектування та ремонту різних систем ТЗВП.

Формат занять

Лекції та лабораторні заняття, консультації. Підсумковий контроль – іспит в 8 семестрі.

Компетентності

ФК7. Здатність приймати ефективні рішення щодо вибору конструкційних матеріалів, обладнання, процесів та поєднувати теорію і практику для розв'язування інженерного завдання.
СКБ.02-1. Здатність аналізувати конструкції і принципи функціонування агрегатів і систем транспортних засобів високої прохідності, визначати їх структуру та склад.
СКБ.02-7. Здатність проводити організацію експлуатації, обслуговування і ремонту транспортних засобів високої прохідності.

Результати навчання

РН6) Відшукувати потрібну наукову і технічну інформацію в доступних джерелах, зокрема, іноземною мовою, аналізувати і оцінювати її.
РН9) Обирати і застосовувати потрібне обладнання, інструменти та методи.
РН12) Застосовувати засоби технічного контролю для оцінювання параметрів об'єктів і процесів у галузевому машинобудуванні.
РН13) Розуміти структури і служб підприємств галузевого машинобудування.
РНБ.02-1. Вміти аналізувати конструкції і принципи функціонування агрегатів і систем транспортних засобів високої прохідності, визначати їх структуру та склад.
РНБ.02-7. Знати основні принципи та вміти проводити організацію експлуатації, обслуговування і ремонту транспортних засобів високої прохідності.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції – 32 год., лабораторні заняття – 16 год., самостійна робота – 72 год

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Середня загальна освіта, блок професійних дисциплін зі спеціальності

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Під час лекційних занять проводиться начитування матеріалу з теми заняття із застосуванням наявних наочних матеріалів, зокрема плакатів та лабораторних стендів, а також прикладів із повсякденного життя. Крім того, для встановлення зворотного зв'язку зі студентами та визначення ступеня освіченості студентів з теми заняття вони залучаються до бесіди. Під час лабораторних робіт студенти детально знайомляться порядком функціонування екіпажу та виконують всі операції на динамічному стенді, а також знайомляться з конструкцією вузлів за темою заняття, різними способами дефектують вказану систему та, за необхідності, проводять ремонт або заміну несправних деталей.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Вступ, основні положення.

- 1) система експлуатації ТЗВП;
- 2) види експлуатації ТЗВП;
- 3) характеристика видів експлуатації.

Тема 2. Ресурс машин.

- 1) види ресурсів;
- 2) характеристики видів ресурсів та способи їх підвищення.

Тема 3. Зношування, види.

- 1) види механічного зношування;
- 2) способи зменшення зношування агрегатів ТЗВП.

Тема 4. Режими експлуатації ТЗВП.

- 1) класифікація режимів експлуатації;
- 2) експлуатаційні властивості та їх показники;
- 3) періоди експлуатації ТЗВП;
- 4) зберігання ТЗВП.

Тема 5. Технічне обслуговування об'єктів ТЗВП.

- 1) система та види ТО;
- 2) сили та засоби ТО;
- 3) показники рівня ТО.

Тема 6. Експлуатаційні матеріали.

- 1) моторні палива та їх характеристики;
- 2) змащувальні мастила;
- 3) пластичні мастила;
- 4) спеціальні рідини;
- 5) захисні покриття та інші матеріали.

Тема 7. Надійність машин, відмови при експлуатації.

- 1) надійність машин, рівні надійності;
- 2) відмови, їх класифікація;
- 3) характеристика відмов.

Тема 8. Ремонт об'єктів ТЗВП

- 1) діагностика (види, теоретичні основи, методи, засоби, практичні основи);
- 2) дефектація;
- 3) види ремонту;
- 4) способи ремонту найпоширеніших несправностей.

Тема 9. Випробування об'єктів ТЗВП.

- 1) види випробувань;
- 2) випробування вузлів та агрегатів;
- 3) випробування ТЗВП в цілому.

Тема 10. Експлуатація в різних кліматичних умовах.

- 1) особливості експлуатації в зимовий період;
- 2) особливості експлуатації в літній період;
- 3) особливості експлуатації в гірських умовах.

Теми практичних занять

Практичні заняття в рамках дисципліни не передбачені.

Теми лабораторних робіт

Тема 1. Основні операції екіпажу об'єкту ТЗВП.

Тема 2. Експлуатація машини у складі екіпажу на динамічному стенді.

Тема 3. Дефектація та ремонт двигуна ЯМЗ-238 тягача МТ-ЛБ.

Тема 4. Дефектація, ремонт та налаштування двигуна автомобіля ІЖ-2715.

Тема 5. Дефектація та ремонт елементів ходової частини тягача МТ-ЛБ та автомобіля ІЖ-2715.

Самостійна робота

Самостійна робота: опрацювання лекційного матеріалу; підготовка до лабораторних занять; самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях. Індивідуальне завдання в рамках дисципліни не передбачено.

Література та навчальні матеріали

1. Склярів В.М. Автомобіль. Особливості конструкції/ Склярів В.М., Волков В.П., Склярів М.В., Руденко І.Д., Сергієнко М.Є. – Харків: П.П. Озеров, 2013 – 927с.
2. Александров Є.Є. Колісні та гусеничні машини високої прохідності: Серія підручників в 10-ти томах / під заг. ред. Є.Є. Александрова // Харків: ХДПУ, 1993-1998.
3. Дубянський О.В. Системи колісних та гусеничних машин. Конспект лекцій для студентів базового напрямку підготовки 6.050503 "Машинобудування" за фаховим скеруванням 7.090211 "Колісні та гусеничні транспортні засоби" – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014 -120с.
4. Дубянський О.В., Горбай О.З. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з курсу "Системи колісних та гусеничних машин". Львів: Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2012 – 40 с.
5. The World Encyclopedia of Tanks & Armoured Fighting Vehicles / George Forty, Jack Livesey, Anness Publishing 2017. – 512 p.
6. Manual Transmission Clutch Systems/ Ray Shaver, Society of Automotive Engineers 2011. – 191 p.
7. Soviet Cold War Weaponry. Tanks and Armoured Vehicles / Anthony Tucker-Jones, Pen & Sword Books 2015. – 160 p.
8. Марченко А.П. Двигуни внутрішнього згоряння: Серія підручників в 6-ти томах / Марченко А.П., Рязанцев М.К., Шеховцов А.Ф. – Харків: Прапор, 2004.
9. Tanks Armoured and Protected Vehicles of the World/ Bernard and Graefe Staff, Amber Books Limited 2011. – 942 p.
10. Soviet Cold War Weaponry. Tanks and Armoured Vehicles / Anthony Tucker-Jones, Pen & Sword Books 2015. – 160 p.
11. Методичні розробки кафедри КГМ ім. О.О. Морозова.
12. Комплекти плакатів з устрою ТЗ та ДВЗ.
13. Стенди, розрізні вузли та деталі до них.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

Опис структури підсумкової оцінки, обов'язкових завдань та процедури нарахування балів, особливо звертаючи увагу на самостійну роботу та індивідуальні завдання.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

01.07.2023

Завідувач кафедри
Дмитро ВОЛОНЦЕВИЧ

Гарант ОП
Ірина ТИН'ЯНОВА